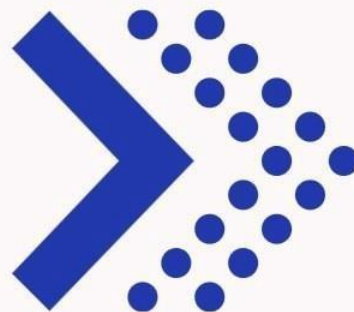

Od pitanja do rešenja: Kako AI može pomoći uz pravi prompt

Veštačka inteligencija (AI) sve više ulazi u naše živote – pa tako i u škole, gde može postati dragocen saveznik učiteljima, nastavnicima i stručnim saradnicima. Ključ za uspešnu saradnju s AI-jem krije se u nečemu jednostavnom, ali veoma moćnom – **promptu**, odnosno uputstvu ili pitanju kojim započinjemo interakciju sa ovim pametnim alatom.

Iako možda zvuči tehnički, prompt je zapravo vrlo pristupačan i ne zahteva nikakvo posebno znanje iz informatike. Zamislite ga kao poruku koju biste uputili kolegi ili učeniku – što je jasnija, to je i rezultat korisniji. U ovom prilogu objasnićemo šta je prompt, zašto je važan i kako ga možete koristiti u školskom okruženju na praktičan i kreativan način – bez obzira na to da li pripremate nastavu, osmišljavate aktivnosti ili tražite inspiraciju.

Šta je prompt?

Prompt je tekstualna instrukcija koju dajemo AI sistemu, kao što su ChatGPT, Grok i slični alati, kako bismo dobili konkretan odgovor, rešenje, tekst ili ideju. On može biti kratak – npr. „Objasni mi šta je ekologija“, ili veoma detaljan – poput: „Napiši pismo roditeljima o predstojećem školskom izletu u stilu zvanične obaveštenja.“

Ono što prompt čini izuzetno korisnim jeste njegova **fleksibilnost** – možete ga oblikovati u skladu sa svojim potrebama, a AI će pokušati da odgovori na najbolji mogući način.

Tajna uspeha: preciznost

Što je prompt precizniji, to je odgovor korisniji. Na primer, ako napišete „Pričaj mi o životinjama“, dobićete opšti tekst. Ali ako kažete: „Objasni kako se razmnožavaju sisari na nivou šestog razreda“, dobićete tačno ono što vam treba.

Dobra vest je da za rad sa AI nije potrebno poznavati programski jezik – dovoljno je razmisliti šta želite da dobijete i to jasno formulisati.

Praktični primeri iz škole

- Učitelj može tražiti: „*Sastavi igru reči za treći razred koja uključuje životinje i boje.*“
- Nastavnik geografije: „*Pripremi kratak opis vulkana s primerom za srednjoškolce.*“
- Bibliotekar: „*Predloži deset knjiga za decu od deset godina koje podstiču maštu.*“
- Urednik školskog biltena: „*Napiši članak o važnosti čitanja, dužine 300 reči.*“

U svakom slučaju, AI može generisati odgovor koji štedi vreme i podstiče kreativnost.

Pet saveta za uspešan prompt

1. **Budite konkretni:** Umesto „Objasni nešto o istoriji“, napišite „Objasni uzroke Prvog svetskog rata u pet kratkih rečenica za sedmake.“
2. **Koristite prirodan jezik:** Pišite kao da se obraćate kolegi. AI razume običan govor.
3. **Ne odustajte:** Ako odgovor nije zadovoljavajući, preformulišite upit.
4. **Igrajte se stilovima:** Recite: „Objasni fotosintezu kao da si dečji pisac“, ili „Zamisli da si astronaut koji posmatra Zemlju iz svemira.“
5. **Dajte kontekst:** Na primer: „Napiši motivaciono pismo roditeljima povodom upisa u prvi razred.“

Zašto koristiti prompte u školi?

Prompti su brz i efikasan način da uštedite vreme i unesete svežinu u nastavu. Na primer:

- „Predloži tri zanimljive aktivnosti za peti razred na temu reciklaže.“
- „Sastavi deset pitanja o starom Egiptu s tačnim odgovorima za osmake.“
- „Osmisli sedmodnevni plan aktivnosti za školski ekološki klub.“
- „Napravi raspored sastanaka nastavničkog veća za naredni mesec.“

Važna napomena: AI nije nepogrešiv

AI nekad može ponuditi netačne ili nepotpune informacije. Zato je važno da uvek proverite generisani sadržaj pre nego što ga koristite u nastavi. Ipak, prednosti su brojne – od uštede vremena do podsticanja sopstvene kreativnosti.

Zaključak

Prompt nije samo alat – on je **put do saradnje sa AI-jem**. Ne zahteva tehničko znanje, već samo jasnu ideju i malo radoznalosti. Ako znate kako da postavite pitanje, otvoriće vam se vrata ka rešenjima, inspiraciji i novim mogućnostima u obrazovanju.

♦ **Setite se – sve počinje pitanjem. Probajte i uverite se koliko jedan dobar prompt može učiniti vaš školski dan jednostavnijim i zanimljivijim.**

Osnovno značenje reči **prompt** (iz engleskog jezika) je **podsetnik, sugestija, ili znak koji se daje glumcu ili govorniku kako bi se prisetio teksta ili sledećeg dela izvođenja**. U tom kontekstu, **prompter** je osoba ili uređaj koji daje te podsetnike.

Dakle, u svom osnovnom značenju, **prompt se odnosi na pomoć u pamćenju ili izvođenju nečega, najčešće verbalnog sadržaja**. Ovo osnovno značenje je povezano sa upotrebom reči "prompt" u kontekstu AI, gde prompt služi kao "podsetnik" ili "instrukcija" koja navodi AI da generiše određeni izlaz.

Zato, evo ovog istog priloga u malo drugačijoj formi preglednog informativnog vodiča:

VODIČ ZA NASTAVNIKE

Od pitanja do rešenja: Kako AI može pomoći uz pravi prompt

🧠 ŠTA JE PROMPT?

Prompt je tekstualna instrukcija koju dajete veštačkoj inteligenciji (AI) da biste dobili odgovor, objašnjenje, ideju ili sadržaj.

☑ Kratak: „Šta je fotosinteza?“

☑ Detaljan: „Objasni fotosintezu kao dečji pisac, za učenike petog razreda.“

🔑 ZAŠTO JE PROMPT VAŽAN?

- Pomaže AI-ju da tačno razume vaš zahtev
 - Štedi vreme
 - Potiče kreativnost
 - Prilagodljiv je svakom predmetu i uzrastu
-

🔧 PET SAVETA ZA DOBAR PROMPT

1. Budite konkretni

👉 Umesto „Pričaj o istoriji“, napišite:
„Objasni uzroke Prvog svetskog rata u 5 rečenica za sedmake.“

2. Koristite prirodan jezik

👉 Pišite kao da pričate s kolegom – bez stručne terminologije

3. Preformulišite po potrebi

👉 Niste zadovoljni odgovorom? Izmenite prompt!
„Skrati odgovor na 100 reči.“

4. Eksperimentišite sa stilovima i ulogama

👉 „Zamisli da si astronaut. Opiši Zemlju iz svemira.“
👉 „Objasni pravopis kao da si TV voditelj.“

5. Dodajte kontekst

👉 „Napiši motivaciono pismo roditeljima u ime škole, povodom upisa u prvi razred.“

🌱 KAKO SE PROMPT KORISTI U PRAKSI?

Za nastavnike:

„Sastavi deset pitanja sa tačnim odgovorima o starom Egiptu za osmake.“

Za bibliotekare:

„Preporuči deset knjiga koje razvijaju maštu, za decu od 10 godina.“

Za školski bilten:

„Napiši članak od 300 reči o važnosti čitanja.“

Za projekte:

„Osmisli sedmodnevni plan aktivnosti za školski ekološki klub.“

Za organizaciju:

„Sastavi raspored nastavničkih sastanaka za naredni mesec.“

VAŽNO!

AI je pomoćnik – ali nije savršen.

✓ Proverite informacije pre upotrebe.

✓ AI može da greši, baš kao i ljudi.

ZAKLJUČAK

Prompt je jednostavan alat koji vam pomaže da iskoristite prednosti AI u nastavi.

Ne treba vam stručno znanje – samo dobra ideja i jasno pitanje.

Sve počinje pitanjem!

Probajte – i otkrijte koliko AI može olakšati i obogatiti vaš rad u školi.